

Vuoden 2025 talousarvion täytäntöönpano-ohjeet

Khall 13.01.2025 § 6
303/02.02.00/2024

Valmistelu ja lisätiedot Talousjohtaja Lauri Ämmälä puh. 044 422 4059.

Valtuusto hyväksyi vuoden 2025 talousarvion kokouksessaan 11.11.2024 § 76. Kunnanhallitus päätti panna valtuuston talousarviopäätöksen täytäntöön 18.11.2024 kokouksessa. Yleisen täytäntöönpanopäätöksen lisäksi kunnanhallitus antaa palvelualueille alla olevat talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

1) Käyttösuunnitelmat

Lautakuntien tulee alkuvuodesta vahvistaa määrärahojen yksityiskoh-
taisempaa käyttöä ja toiminnan tavoitteiden seurantaan koskevat
käyttösuunnitelmat. Valtuuston myöntämät tulo- ja menomäärärahat tulee
kohdentaa tarkemmin vastuualueille ja kustannuspaikkatasoille.
Lautakunta nimeää kustannuspaikkakohtaiset vastuuhenkilöt/hyväksyjät.
Vastuuhenkilöiden ensisijaisena tehtävänä on vastata ao. kustannuspaikan
määrärahan riittävydestä. Vahvistetut käyttösuunnitelmat tulee toimittaa
tiedoksi kunnanhallitukselle helmikuun 2025 loppuun mennessä.

Vuoden 2025 talousarvio on laadittu 785 tuhatta euroa alijäämäiseksi.
Lisäksi vuoden 2026 näkymä on 324 tuhatta euroa alijäämäinen. Vuoden
2025 talousarvio ei sisällä merkittäviä rakenteellisia tai toiminnallisia
muutoksia. Veropohjaa on vahvistettu nostamalla tuloveroprosentti 9,00
%:sta 9,40 %:iin. Kiinteistöverot pysyvät aiempien vuosien tasolla.
Alijäämän taustalla on yleinen kustannusten nousu, niin kunta-alan
palkankorotukset kuin inflaation nostamat hinnat sekä valtionosuuksien
leikkaantuminen.

Vuoden 2025 talousarvio on menojen ja tulojen osalta laadittu 785 tuhatta
euroa alijäämäiseksi. Pidemmällä aikavälillä talous on saatava ensin
tasapainoon ja sen jälkeen lievästi ylijäämäiseksi. Liian voimakkaat
säästötoimet eivät kuitenkaan ole perusteltuja vaan talouden tasapainoon
on päästävä sopeuttamalla kunnan palvelutarjonta vastaamaan kysyntää.
Näin ollen lyhyen tähtäimen alijäämäisyys on perusteltua. Toiminnalliset ja
rakenteelliset muutokset tulee suunnitella huolella ja niiden tulee kantaa
usean tilikauden yli. Keväällä 2024 Euran kunnassa tehtyä vakautustyötä
tulee jatkaa. Vaikka vakautustyöryhmän työskentelyn pohjalta ei ole vielä
edennyt päätöksenteon valmisteluun rakenteellisia muutoksia, voidaan
loppuraportissa esille tuotuja tietoja ja keinoja käyttää erinomaisena
pohjana jatkotyöskentelylle ja valmistelulle.

2) Täyttölupamenettely ja työhyvinvointi

Uudet virat ja toimet perustetaan normaalissa järjestyksessä esittämällä ne
ensin kunnanhallitukselle. Jokaisesta uudesta virasta/toimesta on
esitettävä sekä toiminnallinen että taloudellinen perustelu.

Vuoden 2025 talousarvion henkilöstömäärärahoissa on arvioitu keväällä
käytävien kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimusneuvotteluiden
kustannusvaikutukseksi 2,00 %. Koko kunnan osalta henkilöstö-
kustannuksiin on vuodelle 2025 varattu 21,33 miljoonaa euroa (vuonna
2024 21,25 miljoonaa euroa).

Mikäli kunnanhallitukselle kuukausittain esiteltävä talouskehityksen toteuma osoittaa arvioitua suurempaa kustannusten kehitystä, pyritään tähän reagoimaan mahdollisimman nopeasti. Ensisijaisesti toimintaa sopeutetaan talouskehityksen mukaisesti ja tarvittaessa tehdään valtuustolle lisämäärärahaesitys.

Täyttölupamenettely on keskitetty johtoryhmään yli 12 kk määräaikaisten/sijaisten osalta sekä yli 6 kk hanketyöntekijöiden osalta ja kunnanhallitukselle vakinaisten virkojen ja toimien osalta. Tilapäistä henkilökuntaa palkataan vain poikkeustilanteissa. Palvelualueet määrittävät oman täyttölupamenettelynsä alle 12 kk määräaikaisten sijaisten ja alle 6 kk hanketyöntekijöiden osalta. Vuosilomien osalta on oltava käytännöt sijaisten käytön vähentämiseksi. Yleisen virka- ja työehtosopimuksen vuosilomaa koskevan IV luvun 2 §:n mukaan lomakausi on 2.5. alkava ja 30.9. päättyvä ajanjakso. Lomia suunniteltaessa myös tämä on otettava huomioon. Kesä- ja joulusulkuja tulee hyödyntää henkilöstön lomasuunnittelussa mahdollisimman tehokkaasti.

3) Talouden seuranta ja laskujen kirjaaminen

Vastuu toiminnan ja talouden seurannasta on palvelualuejohtajilla ja kustannuspaikkakohtaisilla vastuuhenkilöillä. Heidän on seurattava määrärahatilanteen kehittymistä kuukausittain sisäisissä palaverissa ja raportoitava välittömästi johtoryhmälle, mikäli määrärahojen taso ei ole riittävä. Mikäli menoja ei voida kattaa sisäisin määrärahasiirroin, on palvelualueen etsittävä säästöjä toimintaansa sopeuttamalla. Merkittävät sisäiset määrärahasiirrot tulee käsitellä lautakunnassa tilikauden aikana. Kaikista määrärahasiirroista tulee tehdä ilmoitus taloushallintoon intrasta löytyvällä lomakkeella.

Talousarviomuutoksen esittämistä valmistellaan johtoryhmässä vain, mikäli palvelualue ei toimintaansa sopeuttamalla löydä ratkaisua määrärahojen ylittymiseen. Investointien osalta määrärahaesitys valmistellaan yhdessä talousjohtajan kanssa.

Valtiokonttori seuraa kuntien taloutta neljännesvuosittain, jonka takia myynti- ja ostolaskut tulee kirjata ja/tai hyväksyä viimeistään seuraavan kuun 15. päivään mennessä. Tämän jälkeen tehty laskutus tai hyväksytyt ostolaskut kirjautuvat seuraavalle kuukaudelle. Kunnanhallitukselle raportoidaan talouskatsauksen muodossa neljännesvuosittain. Toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain tehdyistä numeerisista talouden toteumaraporteista. Neljännesvuosiraportointia varten palvelualueilta pyydetään analyysi talousjohtajan erillisen ohjeistuksen mukaan tulojen, menojen ja henkilöstömenojen kehittymisestä keskittyen erityisesti kehityksen taustalla oleviin asioihin. Tärkeä on myös todeta, mitä johtopäätöksiä ja toimenpiteitä palvelualue taloustilanteen ja mahdollisesti muuttuneen toiminnan perusteella esittää. Talouskatsaukset esitellään kunnanhallituksen jälkeen valtuustolle.

Laskujen asiataarkastajan on tunnettava laskutuksen perusteena oleva asia ja hänen tehtävänä on tarkistaa, että laskun tiedot ovat oikeat ja tilattu tavara tai palvelu on vastaanotettu. Vuoden 2017 huhtikuusta lähtien on siirrytty tulojen ja menojen suoriteperusteiseen kirjaamiseen oikealle kuukaudelle. Myös tulojen osalta palvelualueita pyydetään tarkastamaan, että laskutettaessa tulo kohdistuu sille kuukaudelle kuin palvelu on suoritettu (esim. tammikuun hoitomaksu kirjataan tammikuulle vaikka laskutetaan helmikuussa) vain näin voidaan varmistua talouden seurannan ajantasaisuudesta.

Menojen seuranta ja kohdistaminen oikeille palveluille perustuu laskujen ensivaiheen tiliöinnin oikeellisuuteen. Tiliöintisääntöjä tullaan kehittämään osana valtiokonttorin yhtenäistä kuntatieto-ohjelmaa. Ostolaskujen käsittelyssä hyödynnetään sopimus pohjaista hyväksyntää. Sopimus pohjaisessa hyväksynnässä yksittäisten laskujen massakäsittelyn sijaan keskitytään sopimukseen, joiden perusteella laskujen hyväksyntää automatisoidaan.

4) Investoinnit

Investointien sitovuustaso on hankeryhmien kokonaismenot

Uuden projektin aloittamisesta päättää valtuusto talousarviomuutoksella. Uudesta projektista tai lisämäärärahoista tulee olla yhteydessä talouspalveluihin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Investointiosaan kirjattavan projektin euromääräinen alaraja on 10 000 euroa ja investoinnin on täytettävä luonteeltaan ehdot mm. tulon (palvelun) tuottamisesta useamman vuoden aikana. Ensisijaisesti pienemmät investoinnit pyritään kattamaan käyttötaloudesta.

5) Hankinnat

Hankinnoissa tulee noudattaa kunnan hankintaohjeistusta.

- Hankinnoissa on noudatettava hankintalakiä sekä kunnanhallituksen (5.6.2023) hyväksymää hankintaohjetta (löytyy intrasta).
- Yli 5 000 euron (rakennusurakat 15 000 €) hankinnoista on tehtävä viranhaltijapäätös.
- Vuonna 2018 on käyttöön otettu sähköinen tarjousportaali Cludia, jonka mahdollistamana hankintaprosessia kehitetään avoimeen ja paremmin dokumentoituun suuntaan. Euran omissa hankinnoissa käytetään portaalia.
- Myös sopimushallinnan tulee olla osana hankintaprosessia niin, että laskuja hyväksyttäessä on tieto mihin sopimukseen tai hankintapäätökseen se perustuu (ja että hankintapäätös on tehty hankintalain ja pienhankintaohjeen mukaisesti). Sisäistä valvontaa ja tarkkailua on edelleen kehitettävä em. asioiden oikeellisuuden varmistamiseksi.

Hansel (aik. KL Kuntahankinnat) on kilpailuttanut useita puitesopimuksia, joiden kautta hinnat ja muut tarjousehdot ovat usein huomattavan edullisia ja siksi niihin liittyminen on suositeltavaa. Muuten hankinnoissa pyritään varmistamaan (esimerkiksi tarjousportaalien kautta tai markkinavuoropuhelua hyödyntämällä) paikallisten ja nykyisten toimijoiden tietoisuus kilpailutuksesta jo tarjousmenettelyvaiheessa. Apua hankintaprosessiin saa kunnan hankintaohjeesta.

Tietohallinnon- ja mobiililaitteiden hankinta on kunnassa keskitetty tietohallintopalveluihin ja niiden hankkimiseen liittyvä lomake löytyy intrasta. Ennen leasing-sopimusten tekoa tulee asiasta sopia talouspalveluiden kanssa. ICT-laitteet pyritään hankkimaan keskitetysti, niin että kerralla voidaan kilpailuttaa isompi erä. Tietohallinnolta on ennen ohjelmistohankintojen tms. laitteiden tarjouspyyntövaihetta hankittava selvitys ohjelmiston edellyttämistä teknisistä (verkko, laitteet ym.)

ominaisuuksista, jotta voidaan varmistaa hankittavan ohjelmiston yhteensopivuus kunnan muun IT-kokonaisuuden kanssa.

6) Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Palvelualueita pyydetään kiinnittämään huomiota sisäisen valvonnan ja taloudenhoidon yleisten ohjeiden noudattamiseen. Riskien hallinnan toteutumista seurataan osana talousarvioseurantaa ja tilinpäätöstä. Myös palvelualueen sisäiseen valvontaan liittyvistä huomioista on annettava selvitys tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Sisäisen valvonnan ohjeistusta tullaan tarkastelemaan osana taloushallinnon ohjelmien uudistusta.

7) Kuntakonsernin ohjaus

Hallintosäännön mukaan konserniohjauksesta vastaa kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja talousjohtaja. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeita tulee noudattaa soveltuvin osin myös kunnan konserniyhteisöissä, joita varten kunnanhallitus on antanut erilliset konserniohjeet 13.5.2024. Lisäksi tytäryhtiöille on 14.9.2020 (§ 232) laadittu erilliset toimintaohjeet, joita tulee noudattaa. Neljännesvuosittaisissa talouskatsauksissa esitetään tarpeellisessa laajuudessa myös konserniyhteisöjä koskevat tiedot.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kari Kankaanranta
Päätösehdotus	Kunnanhallitus antaa yllä olevat talousarvion täytäntöönpano-ohjeet toimielimille, palvelualueille ja konserniyhtiöille noudatettaviksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.